

Wystąpienie kanclerza RFN, Friedricha Merza, na Monachijskiej Konferencji Bezpieczeństwa z 13 lutego br.

Tytus Jaskułowski
Analityk The Opportunity

16.02.2026

Szef federalnego gabinetu, otwierając tegoroczną edycję MSC, przypomniał niezmiennie od lat zasady prowadzenia niemieckiej polityki zagranicznej. Opierały się one na dynamicznie kształtowanych sojuszach, zachowaniu podstaw relacji transatlantyckich z zastrzeżeniem ich prowadzenia jako lider wspólnoty europejskiej oraz prymacie ekonomii nad ochroną wartości. Widoczny w przemówieniu kanclerza był brak odniesień do Iranu oraz ponadprzeciętnie podkreślona chęć rozwoju współpracy z państwami „Globalnego Południa”.

Przemówienie kanclerza Niemiec, które rozpoczęło monachijską konferencję bezpieczeństwa, zdeterminowane było szeregiem okoliczności zewnętrznych, w tym nie tylko tych związanych z kluczowymi problemami polityki międzynarodowej.

Obok wyraźnych różnic z Francją w kwestii finansowania europejskiego zadłużenia, dyskusji na temat rewizji polityki ekologicznej UE, konieczności tworzenia przez RFN skomplikowanych sojuszy regionalnych, których trwania nie da się przewidzieć, gabinet Merza musi mierzyć się z coraz trudniejszą sytuacją wewnętrzną w kraju. To zaś implikowało jeszcze większą chęć ekonomizacji polityki zagranicznej Niemiec po to, aby jak najpóźniej przystąpić do realizacji dolegliwych społecznie reform na miejscu.

Kanclerz, w swoim wystąpieniu, łączył wspomniane powyżej elementy, prezentując je na tle niezmiennych narzędzi prowadzenia własnej polityki międzynarodowej. Sygnalizował zarazem narzędzie do rozwiązania najważniejszych problemów międzynarodowych wraz z granicami kompromisu, akceptowalnego dla rządowej koalicji. Dlatego między innymi wystąpienie jego koncentrowało się nie tyle wokół polityki zagranicznej co oczekiwań społeczeństw związanych z prowadzeniem bardziej restrykcyjnej polityki wewnętrznej i poszukiwaniem przez nie w systemach autorytarnych odpowiedzi na pytanie o formę zabezpieczenia dobrobytu względnie bezpieczeństwa socjalnego w przyszłości.

Znamienne stały się słowa Merza o potrzebie prowadzenia dialogu, nie tylko ze Stanami Zjednoczonymi. Po raz kolejny potwierdzały one prymat utrzymywania kontaktów politycznych bez względu na

różnice ideologiczne, a także gotowość rezygnacji z wyznawanych wartości w imię realizacji celów politycznych RFN. Sekwencja kanclerza o tym, iż należy zaakceptować obecne realia i bronić najpierw interesów, stała się tegoż najlepszym przykładem, tak samo jak umieszczenie dopiero po fragmencie o obronie tychże, haseł o pielęgnacji wartości europejskich, relacji transatlantyckich, czy też wolności jako takiej. W niczym nie zmienia tego protokolarna elegancja sformułowań i odniesienie się do przemówień Radosława Sikorskiego, prezentowanych w Berlinie ponad dekadę temu.

Teza o nieistniejącym już od dawna stabilnym porządku międzynarodowym, tj. drugi kluczowy wątek Merza, służyła przy tym jako uzasadnienie dynamicznych i traktowanych całkowicie instrumentalnie bieżących sojuszy Niemiec, determinowanych przede wszystkim ekonomicznie. Można zatem przyjąć, iż będą one gotowe do rozpoczęcia jakiejś formy dialogu z Rosją, także z uwagi na rejestrowane przed konferencją głosy przedstawicieli amerykańskiego establishmentu związane z oczekiwaniem zawarcia względnie szybko porozumienia między tą ostatnią a Ukrainą.

Passus kanclerza o rosnącej potędze Chin i jej konfrontacji ze Stanami Zjednoczonymi traktować należy przy tym jako formę retorycznej koncesji wobec administracji prezydenta Trumpa, sformułowanej jednak tak, aby nie skomplikować potencjalnych korzyści z dalszego utrzymywania kontaktów z ChRL, np. poprzez dyskretne wskazanie coraz słabszych podstaw amerykańskiej wizji przywództwa światowego.

Prezentowane przy tym konkretne obszary działania RFN pozostawały permanentnie związane z lokalnym protekcjonizmem. Merz, otwierając wszak międzynarodowe spotkanie dot. problemów globalnych, nie zapomniał o przesadnym wskazaniu rozwoju przemysłu zbrojeniowego w krajach związkowych RFN, oczekiwaniu większej standaryzacji uzbrojenia NATO, chwalił się rozwojem potencjału brygady Bundeswehry na Litwie, czy też ograniczeniem zależności technologicznej i surowcowej UE. O tym, iż przed konferencją w Monachium media informowały o coraz większych brakach etatowych we wspomnianej brygadzie, kanclerz rzecz jasna nie wspominał. Zasygnalizował tymczasem chęć rozwoju potencjału własnych tajnych służb, uczynienia Bundeswehry najsilniejszą armią w Europie, ale i korzystnego dla RFN rozszerzenia liczby sygnatariuszy umowy UE-Mercosur.

Równie wyraźne stało się podkreślanie znaczenia dużych państw tzw. „Globalnego Południa” z jednoczesnym pominięciem takich krajów jak np. Iran albo Izrael. Można zatem założyć, iż już po zakończeniu konferencji w Monachium, albo w jej trakcie, będą rozwijane nowe inicjatywy bilateralne RFN związane właśnie z kontaktami np. z RPA lub Brazylią. „Miejsce przy stole” zaś, o którym wspominał na jednym z paneli konferencyjnych Minister Sikorski, które jego zdaniem powinna, w kontekście procesu pokojowego na Ukrainie, posiadać Europa, pozostanie też czymś, co coraz bardziej będą chciały zawłaszczyć Niemcy. Hasła Merza o tym, iż dyskusje na temat bezpieczeństwa chce prowadzić m.in. z sąsiadami, niewiele przy tym zmieniają. Dowodem na to było zrealizowane w Monachium spotkanie grupy E3, tj. RFN, Wielkiej Brytanii i Francji, do którego doszło pomimo wyraźnych rozbieżności w polityce europejskiej rządów w Berlinie i Paryżu.

